

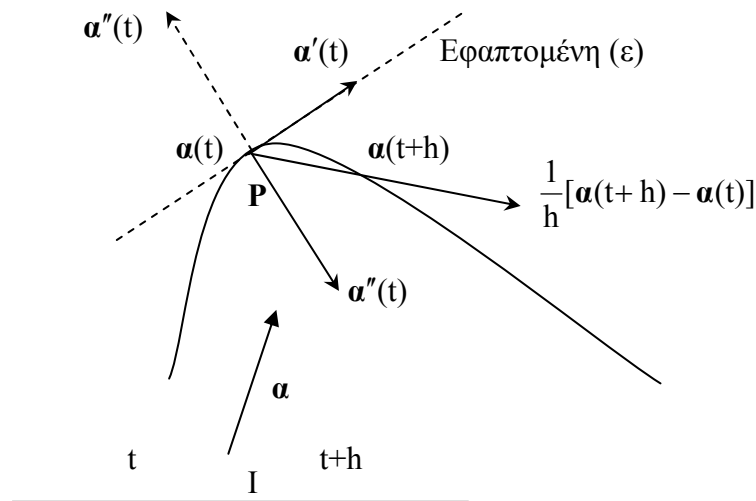
Για μια λεία καμπύλη κλάσεως (τουλάχιστον) C^2 , το $\mathbf{a}''(t_0)$ είναι η 2η παράγωγος της $\mathbf{a}$ στο t_0 και αποτελεί (γεωμετρικά) το **διάνυσμα επιτάχυνσης της καμπύλης $\mathbf{a}$ στο σημείο t_0** . Είναι δηλαδή:

$$\mathbf{a}''(t_0) = ([\alpha^1(t)]''_{t=t_0}, [\alpha^2(t)]''_{t=t_0}, [\alpha^3(t)]''_{t=t_0})$$

Γενικότερα, το διάνυσμα επιτάχυνσης της καμπύλης σε οποιοδήποτε $t \in I \subset \mathbb{R}$ θα συμβολίζεται με $\mathbf{a}''(t)$ και το μέτρο του θα το ονομάζουμε **επιτάχυνση** ή **μέτρο της επιτάχυνσης** της $\mathbf{a}$ στο t και θα είναι ίσο με:

$$\|\mathbf{a}''(t)\| = \sqrt{([\alpha^1(t)]'')^2 + ([\alpha^2(t)]'')^2 + ([\alpha^3(t)]'')^2}$$

Θα διατυπώσουμε και θα αποδείξουμε τώρα δύο θεωρήματα που αφορούν τις καμπύλες και τα οποία θα έχουν ευρεία εφαρμογή στη συνέχεια (σχήμα 1.5).

Σχήμα 1.5

Θεώρημα

Το διάνυσμα ταχύτητας $\mathbf{a}'(t)$ μιας λείας καμπύλης του $\mathbb{R}^3$, είναι εφαπτόμενο στην καμπύλη (στο ίχνος της) στο σημείο της $\mathbf{a}(t)$.

Απόδειξη

Έστω η καμπύλη $\mathbf{a}: I \subset \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3$ μια λεία καμπύλη με $t \in I$ και $\mathbf{P} = \mathbf{a}(t)$ η εικόνα (σημείο) της $\mathbf{a}$ στο t και $\mathbf{Q} = \mathbf{a}(t+h)$, $h \in I$, η εικόνα της $\mathbf{a}$ στο $t+h$. Έστω επίσης (ε) η ευθεία των $\mathbf{P}, \mathbf{Q}$. Τότε το διάνυσμα $\mathbf{PQ}$ είναι ίσο με $\mathbf{PQ} = \mathbf{a}(t+h) - \mathbf{a}(t)$ και η (ε) είναι παράλληλη προς το διάνυσμα: $\frac{1}{h}[\mathbf{a}(t+h) - \mathbf{a}(t)] = \frac{\mathbf{a}(t+h) - \mathbf{a}(t)}{h}$.

$$\text{Για } h \rightarrow 0 \text{ είναι: } \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\mathbf{a}(t+h) - \mathbf{a}(t)}{h} = \mathbf{a}'(t)$$

και η (ε) παίρνει τη θέση της εφαπτομένης της καμπύλης στο $\mathbf{P}$. Άρα το διάνυσμα ταχύτητας $\mathbf{a}'(t)$ είναι εφαπτόμενο στην καμπύλη (στο ίχνος της) στο σημείο της $\mathbf{a}(t)$.

Θεώρημα

Αν η καμπύλη $\mathbf{a}(t)$ έχει σταθερή ταχύτητα για κάθε $t \in I \subset \mathbb{R}$ ($\|\mathbf{a}'(t)\| = \text{σταθ.}$) τότε το διάνυσμα ταχύτητας $\mathbf{a}'(t)$ είναι κάθετο στο διάνυσμα της επιτάχυνσης $\mathbf{a}''(t)$.